

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie skazanego **P. G.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 września 2024 r.,
wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.
postanowił:

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka od udziału
w rozpoznaniu sprawy o sygn. II KO 89/24.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego w dniu 3 lipca 2024 r. wpłynął wniosek obrońcy skazanego P. G. o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2023 r., sygn. II KK 480/21, o oddaleniu wszystkich wniesionych w sprawie kasacji jako oczywiście bezzasadne. Wniosek do rozpoznania, zgodnie z kolejnością wpływu, przydzielono SSN Markowi Siwkowi.

Pismem z dnia 27 lipca 2024 r. obrońca skazanego wniosła o wyłączenie tego sędziego wskazując na wadliwość powołania sędziego Marka Siwka do Sądu Najwyższego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2018 r. oraz podkreślając, że podstawy powołane we wniosku o wznowienie postępowania są tożsame jak we wniosku o wyłączenie sędziego, a zatem nie ma możliwości ich obiektywnego

rozstrzygnięcia przez wyznaczonego sędziego, którego status jest tak samo kwestionowany przez wnioskodawcę jak we wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy skazanego P. G. jest zasadny.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia podlega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Z tego rodzaju sytuacją mamy do czynienia w rozpatrywanej sprawie.

Instytucja wyłączenia sędziego zapewnić ma realizację prawa do bezstronnego i obiektywnego sądu. Nie może budzić jednak wątpliwości, że ma ona również zagwarantować, aby w odbiorze zewnętrznym, tj. w odczuciu społecznym nie powstało przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd w sposób obiektywny i bezstronny. Tego rodzaju wątpliwości z pewnością nie służyłyby budowaniu zaufania do wymiaru sprawiedliwości, a choćby pozory braku bezstronności mogłyby negatywnie rzutować na autorytet sądu. Ten aspekt sprawy również musi zostać wzięty pod uwagę.

Biorąc udział w rozpoznaniu niniejszej sprawy sędzia Sądu Najwyższego Marek Siwek musiałby rozstrzygać co do podnoszonego we wniosku o wznowienie zarzutu wystąpienia bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na nienależytą obsadę Sądu Najwyższego oddalającego postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2023 r., sygn. II KK 480/21 kasacje jako oczywiście bezzasadne, ponieważ w jego składzie zasiadali sędziowie powołani na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, którą ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, samemu będąc powołanym na urząd sędziego Sądu Najwyższego w trybie kwestionowanej we wniosku procedury przed tym organem. Tym samym SSN Marek Siwek wypowiadałby się odnośnie do okoliczności, która i jego bezpośrednio dotyczy. Wypowiadanie się zaś co do tej kwestii przez SSN Marka Siwka, odnośnie do którego złożono wniosek o wyłączenie powołujący się na identyczne powody, w odbiorze zewnętrznym mogłoby zostać odebrane jako postąpienie nieutrwalające obrazu sądu jako działającego w warunkach bezstronności.

Kwestią wyłączenia sędziego w takiej sytuacji, tj. w układzie, gdy o zarzucie nienależytej obsady sądu spowodowanej wadliwością postępowania nominacyjnego prowadzonego przed KRS ukształtowaną stosownie do przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. orzekać miałyby sędzia Sądu Najwyższego powołany na urząd w procedurze nominacyjnej ukształtowanej tą samą ustawą, Sąd Najwyższy zajmował się m.in. w sprawach II KO 12/22 – postanowienie z dnia 17 marca 2022 r., IV KO 32/22 – postanowienie z dnia 28 kwietnia 2022 r. czy też w V KB 6/22 – postanowienie z dnia 14 października 2022 r. Przytoczyć przede wszystkim jednak uchwałę składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 (I KZP 2/22), w której podkreślono, że wniosek o wyłączenie ze składu sądu powszechnego osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., nie może być rozpoznawany przez sąd mający w swoim składzie takiego sędziego; w przeciwnym razie dojdzie do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*. Argumenty zawarte w uzasadnieniu tej uchwały w odniesieniu do tego - jak się wydaje - dość oczywistego wniosku, *a minore ad maius* mają zastosowanie tym bardziej w przypadku, gdy owym sędzią rozpoznającym wniosek o wznowienie, który stanowi w istocie sygnalizację do orzekania z urzędu wobec zarzutu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jest sędzia Sądu Najwyższego, co do którego aktualizują się te same zastrzeżenia.

Podzielając w pełni powołaną w tych orzeczeniach argumentację, należy stwierdzić, że w realiach rozpoznawanej sprawy udział wyznaczonego sędziego w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy stanowiłby rażące naruszenie zakazu *nemo iudex in causa sua*, a ponadto mógłby realnie w konsekwencji prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, co mogłoby skutkować m.in. odpowiedzialnością odszkodowawczą Państwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[PGW]

[ms]

